

TÕRVA VALLAVOLIKOGU

VOLIKOGU ISTUNGI PROTOKOLL

Tõrva

29.09.2026 nr 1-1/2026/7

Algus 16.00

Lõpp 17.22

Istungit juhatas Tõrva Vallavolikogu esimees Karl Kirt

Protokollis vallasekretäri abi Eve Eisen

Võtsid osa volikogu liikmed: Heli Holm, Allan Ilisson, Karl Kirt, Urmas Kivit, Magnus Kirt, Virgo Kosemets, Reet Kõvask, Ilmar Kõverik, Marika Kütt, Tiina Laidvee, Ivo Muru, Romet Piller, Elton Pullerits, Maido Ruusmann, Alois Tapfer, Aivar Uibu, Mikk Umbleja, Indrek Valner, Kristel Veri, Eero Viisu, Riho Viitak

Istungist võtsid kutsututena osa: vallavanem Kalle Vister, vallavalitsuse liikmed: Ülle Juht, Maire Appo; vallasekretär Signe Kiin, vallasekretäri abi Eve Eisen, avalike suhete spetsialist Roos Rahn, haridusspetsialist Merili Käämbre, Kristi Napast, Riho Karu, Hardo Lust

Istungil osalesid: sotsiaal- ja haridusosakonna juhataja Marika Prave, Jan Oscar Veidenberg, Margus Gaver, Tõnu Jaansalu, Tiit Loim, Arvo Meeks

Volikogu esimees avas istungi.

Maido Ruusmann andis üle 11-ne Tõrva Vallavolikogu liikme poolt allkirjastatud umbusalduse avalduse Tõrva Vallavolikogu esimehele Karl Kirdile vastavalt kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 46 lõikele 1 (reg-nr 1-14/2026/1957-1, 30.09.2026).

Maido Ruusmann: - poliitiline olukord on muutunud. Senine koalitsioon on lõpetanud tegevuse ning on kujunenud uus koalitsioon.

Romet Piller andis üle 10-ne Tõrva Vallavolikogu liikme poolt allkirjastatud umbusalduse avalduse Tõrva vallavanemale (reg-nr 1-14/2026/1952-1, 30.09.2026).

Romet Piller: - umbusalduse avaldamise peamine põhjus on usalduse kaotus vallavanema Kalle Visteri vastu eriplaneeringute küsimuses ja koalitsiooni lõhkumise põhjuste ebapiisav selgitamine. Kui vallavalitsuses soovitakse teha muudatusi, siis tuleks tagasi astuda kogu vallavalitsusel, mitte vallavalitsuse liikmeid lihtsalt välja vahetada.

Volikogu esimees palus esitada ettepanekud päevakorra osas.

Päevakord:

1. Valga maakonna arengustrateegia 2035+ tegevuskava aastateks 2025–2029 heakskiitmine
2. 2026. aasta lisaeeelarve vastuvõtmine
3. Tõrva Vallavolikogu 23.04.2026 määruse nr 6 „Pädevuse delegeerimine“ muutmine
4. Kooli pidaja esindaja nimetamine vanemõpetaja astme omistamise komisjoni

5. Ülevaade viie komisjoni tööst 2026. aastal
6. Ülevaade Tikste ja Pokardi paisude kriisisituatsioonist
7. Vallavalitsuse liikmete vabastamine vallavalitsuse liikme kohustustest
8. Abivallavanema ametist vabastamine
9. Abivallavanema ametist vabastamine
10. Vallavalitsuse liikmete arvu kinnitamine
11. Vallavalitsuse liikmete kinnitamine
12. Palgalise vallavalitsuse liikme ametisse nimetamine ja töötasu ning hüvitise määramine
13. Palgalise vallavalitsuse liikme ametisse nimetamine ja töötasu ning hüvitise määramine
14. Vallavalitsuse liikmele hüvitise määramine
15. Esindajate tagasikutsumine ja uute esindajate nimetamine Valgamaa Omavalitsuste Liidu üldkoosolekule
16. Esindajate tagasikutsumine ja uute esindajate nimetamine Eesti Linnade ja Valdade Liidu üldkoosolekule ja volikokku
17. Tõrva valla põhimääruse muutmine, I lugemine

Maido Ruusmann tegi ettepaneku jätta lähtuvalt päevakorra pikkusest päevakorrast välja punktid 5 ja 6.

Istungi juhataja pani esitatud ettepaneku hääletusele.

Hääletati: 11 poolt, 10 vastu.

Istungi juhataja pani hääletusele alljärgneva päevakorra:

otsustati: kinnitada istungi päevakord (11 poolt, 10 vastu).

Päevakord:

1. Valga maakonna arengustrateegia 2035+ tegevuskava aastateks 2025–2029 heakskiitmine
2. 2026. aasta lisaeelarve vastuvõtmine
3. Tõrva Vallavolikogu 23.04.2026 määruse nr 6 „Pädevuse delegeerimine“ muutmine
4. Kooli pidaja esindaja nimetamine vanemõpetaja astme omistamise komisjoni
5. Vallavalitsuse liikmete vabastamine vallavalitsuse liikme kohustustest
6. Abivallavanema ametist vabastamine
7. Abivallavanema ametist vabastamine
8. Vallavalitsuse liikmete arvu kinnitamine
9. Vallavalitsuse liikmete kinnitamine
10. Palgalise vallavalitsuse liikme ametisse nimetamine ja töötasu ning hüvitise määramine
11. Palgalise vallavalitsuse liikme ametisse nimetamine ja töötasu ning hüvitise määramine
12. Vallavalitsuse liikmele hüvitise määramine
13. Esindajate tagasikutsumine ja uute esindajate nimetamine Valgamaa Omavalitsuste Liidu üldkoosolekule
14. Esindajate tagasikutsumine ja uute esindajate nimetamine Eesti Linnade ja Valdade Liidu üldkoosolekule ja volikokku
15. Tõrva valla põhimääruse muutmine, I lugemine

1. Valga maakonna arengustrateegia 2035+ tegevuskava aastateks 2025–2029 heakskiitmine

Ettekandja: vallavanem Kalle Vister

Kalle Vister: - kohalik omavalitsus peab kandma maakonna terviklikku arengut. Valga maakonna arengustrateegia 2035+ kiideti heaks Tõrva Vallavolikogu 18. septembri 2025 määrusega nr 10 ning samuti tegevuskava.

Sihtasutuse Valgamaa Arenguagentuur nõukogu 02.09.2026 otsusega nr AA1-3.1/2/2026 täiendati Valga maakonna arengustrateegia 2035+ tegevuskava aastateks 2025–2029. Tegemist on MATA rahadega, kus kolm omavalitsust on kokku leppinud muudatuste tegemise tegevuskava punkti 1.8.13 osas - Tõrva kõrtsihoone ümberehitamine multifunktsionaalseks meelelahutuse ja vabaaja keskuseks, lisades rahastuse veergu 85 020 eurot. Ettepanek on eelnõud toetada.

Otsustati: võtta vastu otsus nr 25 „Valga maakonna arengustrateegia 2035+ tegevuskava aastateks 2025–2029 heakskiitmine“.

Otsus võeti vastu avalikul hääletamisel - poolt 21.

2. 2026. aasta lisaeelarve vastuvõtmine

Ettekandja: finantsjuht Maire Appo

Kaasettekandja: majandus- ja eelarvekomisjoni esimees Virgo Kosemets

Istungi juhataja andis ettekandeks sõna finantsjuhile.

Maire Appo: - vallavalitsus on koostanud selle aasta teise lisaeelarve, mille maht on 6350 eurot, mille võrra suurenevad põhitegevuse kulud.

Eelarve sisemised muudatused on tehtud eelarve tegevusalade ja osade vahel.

Osade vahel tehtav muudatus puudutab Tikste tee taastamist. Sinna on suunatud 118 000 eurot, mis võetakse likviidsete varade arvelt, mille peame taastama 2027. aastal.

Muudatuste tegemine tegevusalade vahel on tingitud peamiselt sotsiaalse kaitse eelarve vajadustest. Aasta lõpuni praegust eelarvet ei jagu. Täiendavaid vahendeid on vaja suunata vaimse tervise teenuse osutamiseks ja tugiisikute personalikuludeks. Suures osas oleme selle 27 000 eurot saanud sotsiaalse kaitse eelarve seest, kuid 5000 eurot suuname ka võla teenindamise arvelt. Saime refinantseerida kolm suuremat laenu SEB pangas. Praeguseks on euribor tõusnud, kuid panga marginaal on 0,74.

Küsimused:

Karl Kirt: - vaimse tervise teenuse osutamise kulud on märkimisväärselt suuremad, kuna teenuse vajadust on ka märkimisväärselt rohkem. Kas selle muudatusega saab aasta lõpuni vajadused kaetud või võib jääda puudu ja inimesed ei pruugi abi saada?

Maire Appo: - peame hoolega vaatama, kellele seda teenust osutada saame. Seda ei saa anda kõikidele. Siiani said teenust kõik, kelle elukoht oli registreeritud Tõrva valda ja tausta uurima ei pidanud. Sotsiaaltöötajatega on räägitud, et teenust osutatakse neile, kellel on väga suur vajadus. Selleks teenuseks oli raha ca 40 000, millest 9800 oli saadud riigilt ja 32 000 oli meie enda pandud. Nüüd tuleb 7000 juurde ja summa läheneb juba 50 000 eurole, aga teenus on ka kallis.

Istungi juhataja tänas ettekandjat.

Istungi juhataja andis kaasettekandeks sõna majandus- ja eelarvekomisjoni esimehele.

Virgo Kosemets: - komisjon vaatas eelnõu üle, leidis, et ettepanekud on vajalikud, ning tegi ettepaneku toetada vallavalitsuse eelnõud.

Küsimusi ei esitatud.

Istungi juhataja tänas kaasettekandjat.

Otsustati: võtta vastu Tõrva Vallavolikogu määrus nr 18 „2026. aasta lisaeelarve vastuvõtmine“. Määrus võeti vastu avalikul hääletamisel - poolt 19, vastu 2.

3. Tõrva Vallavolikogu 23.04.2026 määruse nr 6 „Pädevuse delegeerimine“ muutmise

Ettekandja: haridusspetsialist Merili Käämbre

Kaasettekandja: haridus- ja noorsootöökomisjoni esimees Romet Piller

Istungi juhataja andis ettekandeks sõna haridusspetsialistile.

Merili Käämbre: - õpetajatel on oma professionaalses arengus võimalus liikuda alustavast õpetajast meisterõpetajani. Selle vahel olevat vanemõpetaja astet on võimalik taotleda mitmel viisil. Üks võimalus on läbi kutsekomisjoni, teine võimalus on läbi kooli juures oleva komisjoni ja kolmas võimalus on ülikoolist, kui õpetaja läbib tasemeõppe kaasava hariduse õppekava Tartu või Tallinna ülikoolis.

Määruse eelnõuga on soov delegeerida vanemõpetaja astme omistamise komisjoni moodustamine kooli direktorile. Direktor peab komisjoni moodustamisel järgima Vabariigi Valitsuse määruses sätestatud nõudeid komisjoni koosseisule ja liikmetele.

Küsimused:

Karl Kirt: - palju on üldse vanemõpetaja kutsega õpetajaid? Palju on neid, kes võiksid uut karjääriastet omistada? Kas selline suhteliselt bürookraatlik protsess kannab sinu kui hariduseksperdi nägemuses ka vilja?

Merili Käämbre: - Tõrva Gümnaasiumis on üks õpetaja, kes omab vanemõpetaja karjääriastet, mille ta on saanud tasemeõppe lõpetamisega Tartu Ülikoolis. Kooli juht näeb potentsiaali vähemalt kahekümnel õpetajal, kes võiksid vanemõpetaja astet taotleda. Portfoolio kokkupanek on päris mahukas. Vanem- ja meisterõpetajad on nii koolijuhile kui ka kogu kooli arengule oluliseks toeks. Nende teadmised, kogemused ja professionaalsed oskused aitavad kaasa kooli ühiste eesmärkide saavutamisele, näiteks uuel arengukava perioodil seatud sihtide elluviimisele. Nendele karjääriastmetele jõudnud õpetajatel on kujunenud pädevused ja valmisolek võtta suuremat vastutust, toetada kolleege ning panustada kooli arendustegevustesse. Samal ajal toetab karjääriastmetel liikumine ka õpetaja enda professionaalset arengut, pakkudes võimalusi oma teadmisi ja oskusi edasi arendada ning võtta koolis uusi rolle ja väljakutseid.

Istungi juhataja tänas ettekandjat.

Istungi juhataja andis kaasettekandeks sõna haridus- ja noorsootöökomisjoni esimehele.

Romet Piller: - komisjon arutas eelnõud ja ettepanek on see kinnitada.

Küsimusi ei esitatud.

Istungi juhataja tänas kaasettekandjat.

Otsustati: võtta vastu Tõrva Vallavolikogu määrus nr 19 „Tõrva Vallavolikogu 23.04.2026 määruse nr 6 „Pädevuse delegeerimine“ muutmise“.

Määrus võeti vastu avalikul hääletamisel - poolt 21.

4. Kooli pidaja esindaja nimetamine vanemõpetaja astme omistamise komisjoni

Ettekandja: haridusspetsialist Merili Käämbre

Kaasettekandja: haridus- ja noorsootöökomisjoni esimees Romet Piller

Istungi juhataja andis ettekandeks sõna haridusspetsialistile.

Merili Käämbre: - komisjon on kolmeliikmeline: kooli juht, kooli pidaja esindaja ja kas vanem- või meisterõpetaja või nende puudumisel tase 7 kutset omav õpetaja.
Pidaja poolt oleks komisjoni liikmeks haridusspetsialist.

Küsimusi ei esitatud.

Istungi juhataja tänas ettekandjat.

Istungi juhataja andis kaasettekandeks sõna haridus- ja noorsootöökomisjoni esimehele.

Romet Piller: - komisjon otsustas eelnõud toetada.

Küsimusi ei esitatud.

Istungi juhataja tänas kaasettekandjat.

Otsustati: võtta vastu otsus nr 26 „Kooli pidaja esindaja nimetamine vanemõpetaja astme omistamise komisjoni“.

Otsus võeti vastu avalikul hääletamisel - poolt 21.

5. Vallavalitsuse liikmete vabastamine vallavalitsuse liikme kohustustest

Ettekandja: vallavanem Kalle Vister

Kalle Vister: - teen ettepaneku vabastada vallavalitsuse liikme kohustustest 29. septembri 2026 seisuga Merry Aart ja Margus Gaver.

Küsimused:

Virgo Kosemets: - mis neil siis häda on?

Kalle Vister: - koalitsiooni kokkulepped on muutunud. Lähenemised on teised ja valdkonna vastutused võivad muutuda, sellest lähtuvalt ka selline ettepanek.

Romet Piller: - vallavalitsuses on rohkem liikmeid. Miks ei vabastata kõiki vallavalitsuse liikmeid? Nii nagu öeldi, vastutusvaldkonnad võivad muutuda. Riigimehelik ja aus oleks ühtselt teha.

Kalle Vistrer: - ma arvan, et riigimehelikult ja ausalt on see otsus ka tehtud. Täna peab läbirääkimisi Isamaa ja seepärast ka selline ettepanek.

Karl Kirt: - tahaks tänada Merry Aarti ja Margus Gaverit, kui see otsus vastu võetud saab. On olnud hea koostöö ja asjalikud arutelud. Loodan, et Margus ja Merry panustavad Tõrva valda ka edasi.

Otsustati: võtta vastu otsus nr 27 „Vallavalitsuse liikmete vabastamine vallavalitsuse liikme kohustustest“.

Otsus võeti vastu avalikul hääletamisel - poolt 11, vastu 10.

6. Abivallavanema ametist vabastamine

Ettekandja: vallavanem Kalle Vister

Kalle Vister: - teen ettepaneku vabastada abivallavanema ametikohalt 29. septembri 2026 seisuga abivallavanem Tarmo Tamm ja maksta talle hüvitist ametist vabastamise puhul kasutamata põhipuhkuse eest 7 kalendripäeva ulatuses.

Karl Kirt: - kui eelnõu läbi läheb, tahaks tänada Tarmot asjaliku koostöö eest. Olid tulised arutelud, mõttevahetused ja palju töö tegemist. Soovime Tarmole edaspidiseks edu ja ilmselt naaseb ta volikogu liikmeks.

Otsustati: võtta vastu otsus nr 28 „Abivallavanema ametist vabastamine“.
Otsus võeti vastu avalikul hääletamisel - poolt 11, vastu 10.

7. Abivallavanema ametist vabastamine

Ettekandja: vallavanem Kalle Vister

Kalle Vister: - teen ettepaneku vabastada abivallavanema ametikohalt 29. septembri 2026 seisuga abivallavanem Ülle Juht ja maksta talle ametist vabastamisel hüvitist kasutamata põhipuhkuse eest 14 kalendripäeva ulatuses.

Karl Kirt: - tänan Üllat selle üheksa ja poole kuu eest. Soovin edaspidiseks edu ja loodan, et tuled tagasi volikogu liikmeks, kui see otsus läbi läheb.

Otsustati: võtta vastu otsus nr 29 „Abivallavanema ametist vabastamine“.
Otsus võeti vastu avalikul hääletamisel - poolt 11, vastu 10.

8. Vallavalitsuse liikmete arvu kinnitamine

Ettekandja: vallavanem Kalle Vister

Kalle Vister: - teen ettepaneku kinnitada vallavalitsuse liikmete arvuks kuus, 6-liikmeline.

Küsimused:

Virgo Kosemets: - miks kuus on parem kui eelmine?

Kalle Vister: - eelmise vallavalitsuse liikmete hulgas olid kõiki osapooli arvestavad inimesed, kes kuulusid koalitsiooni. Sellest lähtuvalt ka arvu muutus.

Romet Piller: - kas on teada, millised teemad on peidus nende kuue liikme taga? Mis teemade eest vallavalitsuse liikmed vastutavad?

Kalle Vister: - vallavalitsus vastutab kõikide otsuste eest, mis vallavalitsuse istungile tuuakse.

Romet Piller: - on ikkagi konkreetseid vastutusvaldkonnad.

Kalle Vister: - vallavalitsuse liikmed kinnitavad päevakorras olevad ettepanekud ja teevad otsused.

Otsustati: võtta vastu otsus nr 30 „Vallavalitsuse liikmete arvu kinnitamine“.
Otsus võeti vastu avalikul hääletamisel - poolt 11, vastu 10.

9. Vallavalitsuse liikmete kinnitamine

Ettekandja: vallavanem Kalle Vister

Kalle Vister: - teen ettepaneku kinnitada vallavalitsuse liikmeteks alates 30. septembrist käesoleval aastal: Kristi Napast, Riho Karu ja Hardo Lust.

Volikogu esimees andis enda tutvustamiseks sõna Kristi Napastile.

Kristi Napast: - minu kodu on Tõrva ja Tõrva vald ning jääb alati olema hoolimata sellest, et lõpetasin Tõrva Gümnaasiumi ja läksin seejärel Tallinnasse. Elasin ja tegin seal karjääri kuni 40-nda eluaastani. Umbes 11 aastat tagasi ostsime Tõrva maja ja siit edasi jäin siia.

Olen olnud viis-kuus aastat tööl Tõrva Vallavalitsuses erinevate projektidega. See aeg on mulle tohutult meeldinud. Enne seda kihutasime kõik nädalavahetused Tõrva, sest Tõrva oli kodu ja Tallinn oli nagu komandeering, kus me käisime tööl. Olen inimeste inimene. Mulle meeldib tohutult inimesi aidata. See on minu loomus. See on nii ja see jääb nii. Esimene haridus, mis mul oli, oli ärijuhtimine, sest tahtsin teha noore inimesena karjääri. Mul oli enda lapsehoiufirma ja rehabilitatsioonifirma, mis tähendas seda, et ma läksin õppima sotsiaaltööd ja mul on sotsiaaltöölane haridus. Olen selle üle väga õnnelik, sest kõik minu edasised karjäärivalikud on seotud sotsiaaltööga, sest siin on kõige parem inimesi aidata.

Enne seda, kui tulin päriselt Tõrva, lõin Tõrva elus aktiivselt kaasa ja võtsin osa kõikidest asjadest, mis siin pakuti. Vaatan Karli ja tuleb meelde Tõrva kinole tähtede ostmise kampaania. Olen Juudase sage külaline. Nüüd käin kultuuriturul. Kui kultuurikõrts saab valmis, külastan kindlasti seda. Käin ka Tõrvast väljas toimuvatel üritustel. Tõrva üritused on number üks, rääkimata Tulepäevadest. Meie kõik Tõrvast kaugemal olevad sõbrad käivad siin ja ütlevad, et Tõrva on maailma lähedaim koht, mis paistab välja. Olen ise Tõrva üle väga uhke.

Ma ei oleks ise sellesse sektorisse tööle sattunud, aga Maido kunagi kutsus. Olen olnud kriiside peal. Kõigepealt oli Covid-kriis, mis oli suur väljakutse. Mul ei olnud ambitsiooni jätkata, aga siis tuli Ukraina kriis. Mis võib olla parem inimesel, kes tahab teisi aidata – need samad väljakutsed. Sealt edasi olin NEET-koordinaator, sest minu südames on alati hädas olevad lapsed. Aitan lapsi ja toetan. Üldjuhul ma sellest eriti ei räägi. Sotsiaalosakonna juhatajale on sõnum, et kõik, mis puudutab lastekaitset, sellega ma kavatsen väga tegeleda ja võtta fookusesse. Teine teema on haridus. Mul on täiskasvanud poeg. Minu unistus on see, et ta tuleks tagasi Tõrva ja looks oma pere Tõrva. See tähendaks, et siin peavad olema töökohad. Siin peab olema elukeskkond ja ta peab tahtma oma lapsed siia kooli panna. Need on kõik lihtsad asjad. Ma ei kandideerinud siia tööle mingisugusest võimu ihast. Olen enda arvates saavutanud seda, mida olen tahtnud. Ma olen Tõrva fänn. Ma tahan aidata. Ma ei taha ainult kritiseerida, tahan anda panuse. Minu sõnum on see, et oleme siin koos. On erinevad maailmavaated, erinev lastetuba, erinev temperament, mis loeb. Äkki me suudame hoida omavahelist suhtluskultuuri inimlikul ja sõbralikul tasemel. Ma tean, et kui keegi mind ründab, siis ma ründan vastu. Me peame saama rääkida. Inimesed siin saalis on selleks, et muuta Tõrva elu paremaks. See on minu palve. Minus endas puudub absoluutselt igasugune pahatahtlikkus. Kardan inimesi, kes kuulutavad absoluutset tõde. Olen alati valmis kuulama erinevaid osapooli. Kusil on kaalumisoskus. Kusil on see punkt, kus on tõde. Maailm ei ole must-valge.

Küsimused:

Virgo Kosemets: - Tõrva vallas on erinevaid jutte seoses mingite võimalike oodatavate nõuetega. Kuna oled nüüd olemas, on sul võimalus need jutud ümber lükata.

Kristi Napast: - kujutan ette, et mõtled hoolduskoordinatsiooni projekti, mis lõppes eelmisel aastal. Saavutasin projektis kõik näitajad ja ministerium oli tehtud tööga väga rahul. Muu info puudub.

Romet Piller: - väga raske on esitada küsimusi, kui ei tea, mille eest inimesed hakkavad vastutama.

Kalle Vister: - Kristi kureerida jääb nn pehme valdkond, nagu ta ise välja tõi – haridus- ja sotsiaalvaldkond. See on valdkond, kus ta saab kaasa rääkida ja kaasa otsustada ka vallavalitsuse liikmena.

Reet Kõvask: - mul on siin ees, et Valga Vallavalitsuse puuetega inimeste juhtivspetsialistina alustas tööd Kristi Napast 13. august. Täna on 29. september. Kas kahe kuu pärast on Kristi kusagil mujal?

Kristi Napast: - kindlasti mitte, sest esimene valik on Tõrva.

Romet Piller: - milline on meie haridusvaldkonna suurim väljakutse?

Kristi Napast: - suurim väljakutse on see, et gümnaasium säiliks.

Heli Holm: - milline on sotsiaalvaldkonna suurim väljakutse?

Kristi Napast: - kõik, mis puudutab lastekaitset, seadusandlust, vanemate kaasamist, vanemate vastutust laste kasvatamisel. Süsteem ei tee lapsi ega kasvata lapsi.

Kristel Veri: - mulle jäi kõrvu, et kandideerisid sellele kohale. Millal see konkurss oli?

Kristi Napast: - eksisin. Ei kandideerinud. Mind kutsuti.

Karl Kirt: - Hummulis ja Alal on jäänud väikeseks ka lasteaiaste arv. Kogukondades on tõstatatud küsimus, mis on nende tulevik. Milline on sinu nägemus? Ilmselt tuleb midagi selle õppeaasta jooksul otsustada.

Kristi Napast: - tahaksin enne rääkida lasteaedade juhtidega. Palju on seal lapsi, palju on tulemas. Isiklikult arvan, et lasteaed peaks küldes olema. Kui seal on aga üks või kaks last, kuivõrd otstarbekas see on? Vastan võib-olla kuu aja pärast.

Volikogu esimees andis enda tutvustamiseks sõna Riho Karule.

Riho Karu: - olen elupõline tõrvakas. Sündinud 1965. aastal siin haiglas. Isapoolsed juured on Leebiku ja Taagepera kandist ning emapoolsed Hiiumaalt ja Võrumaalt. Lõpetasin siin Tõrva Gümnaasiumi. Olen õppinud Tallinna Ehitus- ja Mehaanikatehnikumis ehitust. Oleks saanud tööde juhatajaks, aga kahjuks jäi diplomitöö tegemata. Hariduselt olen loodusteaduste magister keskkonnakorralduses. Lisanduvat olen erialalt hariduse poolelt ka riigikaitse õpetaja, Tallinna Ülikool ning Kaitseväe Akadeemia Võru lahingukooli reservohvitser leitnandi auastmes.

Olen töötanud ehitusel. Viimane ehitus oli kammersaal. 1993. aastast Tõrva Linnavalitsuses ehitus-, majandus- ja omandireformi spetsialistina. 1996 aastast kuni 1999 aastani olin Otepää abilinnapea. Valdkond oli sama, millega peaksin siin valimise puhul tegelema hakkama. 1999 kuni 2005 peale ühinemist Pühajärve vallaga olin abivallavanem ja tegelesin sama poolega ehk tugevama küljega. 2005. aastal kutsuti mind Valga Maavalitsusse. Valgamaa Omavalitsuste Liit lõi sihtasutuse Valgamaa Piirkonna Keskkonnakeskus, kus töötasin sihtasutuse juhina aastani 2011. Siis otsustati sihtasutus likvideerida ja jätkata Valgamaa Omavalitsuste Liidu keskkonnaosakonnana. Seal töötasin aastani 2017 kõikide Valgamaa omavalitsustega, mis tõi kaasa suured struktuurifondide projektid, millest on oma osa saanud kõik omavalitsused. Alates 2017. aastast muutus minu elu 360 kraadi ehk muutusin militaarseks. Olin Kaitseliidu Valgamaa malevas tagala juhataja kuni käesoleva aasta juuli kuuni. Tegelesin valdkondadega, millega töötasin omavalitsustes. Juurde tuli militaartaust, mis puudutas logistilist ülesehitust, logistika põhimõtteid. Suhteliselt palju kogemusi on suurte projektidega. Olen olnud tegev ka Tõrva Veejõu loomisel. Samamoodi Otepää Veevärgi loomisel. Sealt on tulnud päris hea kogemus, mida saan siin jätkuvalt kasutada. Olen olnud ka Tõrva Vallavolikogu komisjonides seotud selle suunaga ja Tõrva Veejõu nõukogus.

Elan endiselt Tõrvas. Olen abielus. Mul on kolm last. Kõik on läinud oma teed ja mul on nende üle äärmiselt hea meel, et nad on leidnud elus oma koha.

Küsimused:

Karl Kirt: - olen kuulnud, et eriplaneering I ja eriplaneering II, ühte toetatakse ja teist mitte. Milline on sinu seisukoht? Mis suunas hakkad liikuma? Võib-olla ka põhjendaksid seda.

Riho Karu: - kui osutun valituks, lähen tööle, tutvun oma meeskonnaga, vaatan üle olemasoleva olukorra, analüüsin seda ja siis olen nõus vastama.

Mikk Umbleja: - meil oli tammidega õnnetus. Kas see oleks olnud ärahoitav, kui sellega oleks varem tegeletud?

Riho Karu: - ei ole näinud ühtegi konkreetset analüüsi, mis puudutab vastutust ja omandust, milline osa tammist kellele kuulub. Kui ma praegu midagi ütleksin, siis ma spekuleeriksin. Üritan sellest hoiduda. Lähtun alati sellest, et olen spetsialist ja jään selleks igas variandis.

Romet Piller: - Tikste paisjärv on täna väike ojake. Milline on sinu seisukoht, mis võiks sellest tulevikus saada?

Riho Karu: - minu rakenduskõrghariduse kui magistritöö oli Õhne veejõud, kõik vooluveekogud. Olen n-õ paisutusinimene ja sellega hästi palju kokku puutunud. Näen seda, et kõikidele asjadele on lahendus. Võtame Tikste, Pokardi, Õhne jõe ja Veski paisjärve. Laua taha on vaja saada kõik spetsialistid. Kõik on vaja vaadata läbi erinevates variantides ja panna töösse selliselt, et meil on paisutus ja ka vee kasutus.

Volikogu esimees andis enda tutvustamiseks sõna Hardo Lustile.

Hardo Lust: - olen 46aastane elupõline tõrvakas. Tõrvast olen eemal viibinud niikaua kui õppisin Võrumaa Kutsehariduskeskuses. Hariduselt olen puidu tehnik-tehnoloog. Olen hetkel ettevõtja. Minu elu on olnud selles mõttes suhteliselt igav – peale kooli lõppu, aastal 2002 alustasin tööd osauhingus Puidu Taavet. Praegu on (aasta) 2026 ja töötan ikka veel seal.

Lapsepõlv on möödunud Tõrvas. Tean Tõrvas igat nurgatagust, igat metsatukka.

Ettevõttes on 30 töölisi Tõrva erinevatest nurkadest. Seega saan tuua infot, mida inimesed arvavad, kuidas nende kodukülades elu veereb, mis seal võiks teistmoodi olla.

Küsimused:

Karl Kirt: - mis valdkond on Hardol?

Kalle Vister: - nagu me kõik teame, on Hardo olnud volikogu liige ja on komisjonides väga paljudel teemadel kaasa rääkinud. Kuuldes tema ettevõtlusega seotusest, on see oluline argument vallavalitsuse liikmena kaasa rääkimisel.

Karl Kirt: - olen olnud kolm aastat kooli hoolekogus ja kolm aastat olen selle teemaga tegelenud. Teemaga on tegeletud nii hariduskomisjonis kui ka volikogu saalis – milline on sinu isiklik seisukoht, ühes koolis on koolipäeva algus kell 8.45, teises kell 8.00. Kui see tuleb vallavalitsuse lauale, mis kell võiks koolipäev alata?

Hardo Lust: - minu seisukoht ettevõtjana on, et hästi palju inimesi käib bussidega tööle. Osad inimesed tulevad Valgast. Hetkel on maakonna bussiliiklus korraldatud arvestusega, et inimesed jõuavad kella kaheksaks tööle. Arvan, et paljud koolilapsed kasutavad samuti maakonnaliine. Tõrva vallas ei ole eraldi koolibussi. Lükates koolipäeva alguse poole üheksaks või kella üheksaks võib kannatada saada maakonna bussiliikluse korraldus ehk inimeste tööle jõudmine. Kui selle saab korraldada, siis ei ole midagi selle vastu, et lükata kooli algus kella üheksaks. Kindlasti tuleb mängu aspekt, lapsed, kes tulevad kaugemalt kooli. Lased jõuavad kooli 7.45. Kool pakub neile alternatiivtegevust. Maalapsed jõuavad ikkagi varem kooli ja peavad oma koolipäeva varem alustama, samas kui linnalapsed saavad ärgata nt 8.15. Riigi tasandil ei ole me rahul regionaalpoliitikaga. Kui me jätame maalapsed tahaplaanile ja nendega ei arvesta, siis teeksimme valla tasandil täpselt sama.

Maido Ruusmann: - on käinud läbi vallavalitsus ja sellest lähtuvalt valdkondade jaotus. Vallavalitsus on kollegiaalne organ, millel on oma õigusvõime ja mille töövorm on vallavalitsuse istung. Vallavalitsust juhib vallavanem. See koosneb palgalistest vallavalitsuse liikmetest ja need võivad olla ka väljastpoolt.

Oled olnud pikka aega tubli ettevõtja. Kas minu andmed vastavad tõele, et oled olnud ka kõva spordimees? Äkki on see valdkond, mille peaks välja tooma.

Hardo Lust: - see oli ammu aega tagasi, 1994. aastal, kui sai mängitud käsipalli ja koos Valga võistkonnaga võitsime Eesti meistrivõistlustel meistri tiitli. Siis oli ette määratud, et Eesti

meister läheb ka Põhjamaade meistrivõistlustele. Ka sealt õnnestus see tiitel koju tuua ehk siis aastal 1994 olime me omas vanusegrupis Põhjamaade meistrid.

Volikogu esimees pani hääletusele otsuse eelnõu „Vallavalitsuse liikmete kinnitamine“.

Otsustati: võtta vastu otsus nr 31 „Vallavalitsuse liikmete kinnitamine“.

Otsus võeti vastu avaliku hääletamise teel – poolt 11, vastu 10.

10. Palgalise vallavalitsuse liikme ametisse nimetamine ja töötasu ning hüvitise määramine

Ettekandja: vallavanem Kalle Vister

Kalle Vister: - teen ettepaneku kinnitada palgaliseks valitsuse liikmeks ja nimetada ametisse abivallavanema ametikohale Kristi Napast alates 30. septembrist 2026. Määrata abivallavanema Kristi Napasti töötasuks 75% vallavanema palgast. Maksta abivallavanemale Kristi Napastile hüvitist isikliku sõiduauto kasutamise eest teenistus- ja ametiülesannete täitmisel kuni 550 eurot kuus sõidupäeviku alusel.

Küsimusi ei esitatud.

Otsustati: võtta vastu otsus nr 32 „Palgalise vallavalitsuse liikme ametisse nimetamine ja töötasu ning hüvitise määramine“.

Otsus võeti vastu avaliku hääletamise teel - poolt 11, vastu 10.

11. Palgalise vallavalitsuse liikme ametisse nimetamine ja töötasu ning hüvitise määramine

Ettekandja: vallavanem Kalle Vister

Kalle Vister – teen ettepaneku kinnitada palgaliseks valitsuse liikmeks ja nimetada ametisse abivallavanema ametikohale Riho Karu alates 30. septembrist 2026. Määrata abivallavanema Riho Karu töötasuks 75% vallavanema palgast. Maksta abivallavanemale Riho Karule hüvitist isikliku sõiduauto kasutamise eest teenistus- ja ametiülesannete täitmisel kuni 550 eurot kuus sõidupäeviku alusel.

Küsimusi ei esitatud.

Otsustati: võtta vastu otsus nr 33 „Palgalise vallavalitsuse liikme ametisse nimetamine ja töötasu ning hüvitise määramine“.

Otsus võeti vastu avaliku hääletamise teel - poolt 11, vastu 10.

12. Vallavalitsuse liikmele hüvitise määramine

Ettekandja: vallavanem Kalle Vister

Kalle Vister: - teen ettepaneku määrata vallavalitsuse liikmele Hardo Lustile hüvitist 300 eurot kuus.

Küsimusi ei esitatud.

Otsustati: võtta vastu otsus nr 34 „Vallavalitsuse liikmele hüvitise määramine“.

Otsus võeti vastu avaliku hääletamise teel - poolt 14, vastu 7.

13. Esindajate tagasikutsumine ja uute esindajate nimetamine Valgamaa Omavalitsuste Liidu üldkoosolekule

Ettekandja: vallavanem Kalle Vister

Kalle Vister – teen ettepaneku kutsuda tagasi esindajad Valgamaa Omavalitsuste Liidust: Kalle Vister ja tema asendaja Magnus Kirt, Tarmo Tamm ja tema asendaja Karl Kirt, Ülle Juht ja tema asendaja Heli Holm.

Nimetada Tõrva valla esindajateks Valgamaa Omavalitsuste Liidus: Kalle Vister ja tema asendajaks Magnus Kirt, Maido Ruusmann ja tema asendajaks Urmas Kivit, Kristi Napast ja tema asendajaks Riho Karu.

Küsimusi ei esitatud.

Otsustati: võtta vastu otsus nr 35 „Esindajate tagasikutsumine ja uute esindajate nimetamine Valgamaa Omavalitsuste Liidu üldkoosolekule“.

Otsus võeti vastu avaliku hääletamise teel - poolt 11, vastu 10.

14. Esindajate tagasikutsumine ja uute esindajate nimetamine Eesti Linnade ja Valdade Liidu üldkoosolekule ja volikokku

Ettekandja: vallavanem Kalle Vister

Kalle Vister – teen ettepaneku kutsuda tagasi Eesti Linnade ja Valdade Liidu üldkoosolekult: Karl Kirt ja tema asendaja Tarmo Tamm ning Kalle Vister ja tema asendaja Ülle Juht.

Kutsuda tagasi Eesti Linnade Liidu volikogust Karl Kirt ja tema asendaja Kalle Vister.

Nimetada Tõrva valla esindajateks kohaliku omavalitsuse volikogu volituste tähtajaks liidu üldkoosolekule: Maido Ruusmann ja tema asendajaks Kristi Napast, Kalle Vister ja tema asendajaks Riho Karu.

Nimetada Tõrva valla esindajaks kohaliku omavalitsuse volikogu volituste tähtajaks liidu volikokku Maido Ruusmann ja tema asendajaks Kalle Vister.

Küsimusi ei esitatud.

Otsustati: võtta vastu Tõrva Vallavolikogu otsus nr 36 „Esindajate tagasikutsumine ja uute esindajate nimetamine Eesti Linnade ja Valdade Liidu üldkoosolekule ja volikokku“.

Otsus võeti vastu avaliku hääletamise teel - poolt 11, vastu 10.

15. Tõrva valla põhimääruse muutmine, I lugemine

Ettekandja: vallavanem Kalle Vister

Kalle Vister: - vabariigis on kogemused, kus volikogu istungil saab osaleda kaugosalusega, kuna täna on digimaailmas võimalused olemas. Hääletamised on võimalik läbi viia näotuvastamisega.

Kui tegemist on isikuvalimistega, siis seda kaugosalusega teha ei saa.

On ettepanek viia selline muudatus põhimäärusesse sisse.

Küsimused:

Karl Kirt: - kohaliku omavalitsuse korralduse seadus on alates 1. juulist põhjalikult muutunud ja on mitmeid vastuolusid Tõrva valla põhimäärusega. Tuleks koostada uus redaktsioon või teha põhjalikumad muudatused.

Minu küsimus on, kas võiks kaaluda seda täna mitte menetleda ja tuua oktoobri teises pooles uuesti menetlusse juba vastavate KOKSi muudatustega ja menetleda ära ka vastuolud. Saan põhjustest aru, miks seda tehakse, aga see oleks mõistlik.

Kalle Vister: - KOKSi on muudetud ja on teemasid, mida tuleb tõsisemalt arutada. See on aga päris suur pakett ja seega võiks see osa järgmisele volikogu istungile ikkagi tulla. Teen ettepaneku seda I lugemina arvestada.

Romet Piller: - kas ja milline kulu võib sellega Tõrva vallale kaasneda?

Kalle Vister: - ka täna on olnud võimalused osaleda digilahendustega nt volikogu komisjonide koosolekutel. Ei leia, et see on meie jaoks kulukas.

Karl Kirt – olen jälginud, kus on kasutatud mõlemat varianti. Osad inimesed on saalis, osad osalevad kaugosalusega ja see tegelikult väga hästi ei tööta. Võiks tulla kokku näost näkku ja mitte istuda kodus. Kas see võib tekitada olukorra, kus saalis on üks-kaks inimest ja ei teagi täpselt, kes seal teiselpool on. Kas selline lahendus võib volikogu tööd halvata?

Kalle Vister: - ei usu. Kõik inimesed, kes täna siin ümber laua istuvad, on südamega asja juures ja seda, et istutakse kodus pehmes tugitoolis ja ei taheta istungile tulla, seda ei usu. See on erandolukorras, kus inimene on nt komandeeringus ja tahab kaasa rääkida ning hääletada, siis need võimalused on antud. Mul on usaldus kõikide volikogu liikmete vastu.

Mikk Umbleja: - tänapäeval on mängu tulnud AI, mis joonistab kaamerasse igasuguseid ilusaid pilte. Tooksi võrdluseks Riigikoguga, kus on vaja istuda toolis ja hääletada. Kaugosalemisega seda teha ei saa, miks siis meil teistmoodi peab olema?

Kalle Vister: - on teatud teemad ja valdkonnad, kus on vajalik kohal olla. Panen igale volinikule südamele, et ta ei hakkaks AIga mängima, et ta on tõelise palega ja on see inimene, kes tahab kaasa rääkida ja otsustes osaleda.

Karl Kirt – teen ettepaneku hääletada ja lükata eelnõu esimeselt lugemiselt tagasi. Teha põhjalik analüüs kohaliku omavalitsuse korralduse seadusega, et ülejäänud punktid oleksid kooskõlas ja siis uuesti menetleda.

Maido Ruusmann: - volikogu enamusel on õigus teha ettepanekuid päevakorrapunktide osas nende välja võtmiseks kuni päevakorra kinnitamiseni. Seda ei tehtud ja seda soovi ei ole tulnud ka eelnõu esitaja poolt. Minu meelest ei ole siin millegi üle hääletada. Vallasekretär võiks anda oma hinnangu.

Volikogu esimees kuulutas välja vaheaja.

Vaheaeg

Karl Kirt: - panen hääletusele, lõpetada eelnõu I lugemine ja suunata see II lugemisele.

Otsustati: lõpetada eelnõu I lugemine ja suunata II lugemisele (poolt 11, vastu 10).

Karl Kirt: - ettepanekute esitamise tähtaeg on 12. oktoober.

Istungi juhataja kuulutas istungi lõppenuks.

(allkirjastatud digitaalselt)

Karl Kirt
volikogu esimees

(allkirjastatud digitaalselt)

Eve Eisen
protokollija